

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

29. marca 2019

Správa

o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2018

Materiál predkladá

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Samotný text materiálu Správa o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2018
4. Stanoviská komisií

Zodpovední:

RNDr. Ing. Marián Viskupič
riaditeľ
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Ing. Agáta Mikulová
riaditeľka Odboru cestovného ruchu a kultúry
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Ing. Ivan Bošňák
riaditeľ Odboru financií
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Ing. Agáta Mikulová, riaditeľka Odboru cestovného ruchu a kultúry
Bc. Terézia Langerová, vedúca oddelenia kultúry
Renáta Staněková, referentka oddelenia kultúry
Mgr. Rudolf Zaťko, referent oddelenia rozpočtu

Bratislava
marec 2019

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .... /2019
zo dňa 29. 3. 2019

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

b e r i e n a v e d o m i e

Správu o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2018.

Dôvodová správa

Oblasť podpory kultúry patrí medzi základné originálne kompetencie vyšších územných celkov, ktoré taxatívne vymedzuje zákon NR SR č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch (§ 4 ods. (1) a zákon NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov (§ 3 ods. i) až l)).

V súlade s pôsobnosťou samosprávnych krajov, vymedzenou v citovaných zákonoch, **Bratislavský samosprávny kraj zriaďuje sedem kultúrnych zariadení**: štyri divadlá, kultúrno-osvetové stredisko, múzeum a knižnicu, ktoré tvoria základnú kultúrnu infraštruktúru BSK. Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK majú právnu subjektivitu a všetky hospodária v režime príspevkových organizácií.

Oddelenie kultúry (v minulosti oddelenie kultúrnej infraštruktúry) Úradu Bratislavského samosprávneho kraja každoročne spracováva a predkladá do Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja **správu o činnosti kultúrnych zariadení**. Ide o informačný materiál, ktorý predstavuje činnosť, aktivity, podujatia a základné štatistické a ekonomické údaje o kultúrnych zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK za obdobie predchádzajúceho roka.

Predložená správa v stručnej forme informuje o plnení hlavných funkcií, predstavuje činnosť, aktivity a podujatia kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja za rok 2018 v kontexte základných programových dokumentov Bratislavského samosprávneho kraja (Stratégia rozvoja kultúry 2015-2020, PHSR 2014-2020, Akčný plán implementácie PHSR 2014-2020), ako aj v spojitosti s činnosťou oddelenia kultúry Úradu Bratislavského samosprávneho kraja. Cieľom predloženého materiálu je poskytnúť o činnosti kultúrnych zariadení adekvátnu informáciu poslancem zboru Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja, ale aj širšej verejnosti.

Predkladatelia a spracovatelia materiálu odporúčajú Zastupiteľstvu BSK predložený návrh materiálu prerokovať a schváliť.

SPRÁVA O ČINNOSTI KULTÚRNYCH ZARIADENÍ V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI BRATISLAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Podpora kultúry, kultúrnych aktivít, podujatí a ochrany kultúrneho dedičstva a ich prezentácia patria medzi základné originálne kompetencie vyšších územných celkov, ktoré sú vymedzené platným legislatívnym rámcom. Je to predovšetkým zákon NR SR č. 302/2001 Z. z. o samosprávnych krajoch a zákon NR SR č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov.

Uvedené kompetencie a úlohy sú rozpracované v základných programových dokumentoch BSK (Stratégia rozvoja kultúry BSK na roky 2015-2020, Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2014-2020, Akčný plán BSK pre implementáciu PH SR BSK na roky 2014-2020, Územný plán regiónu - Bratislavský samosprávny kraj), a to v súlade so špecializovanými právnymi normami pre jednotlivé oblasti kultúry, najmä v súlade so zákonom NR SR č. 103/2014 Z. z. o divadelnej činnosti a hudobnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách v znení neskorších zmien a doplnkov, zákonom NR SR č. 189/2015 Z. z. o kultúrno-osvetovej činnosti, zákonom NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch v znení neskorších úprav a doplnkov, zákonom NR SR č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších úprav a doplnkov, zákonom NR SR č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších úprav a doplnkov.

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK“) v súlade s vymedzeným kompetenčným rámcom a programovými strategickými materiálmi vytvára a zabezpečuje podmienky rozvoja kultúry v bratislavskom regióne:

- priamo, prostredníctvom svojich orgánov a príslušných organizačných zložiek Zastupiteľstva a Úradu BSK (komisia kultúry, odbor cestovného ruchu a kultúry, oddelenie kultúry), organizovaním vlastných aktivít a podujatí
- prostredníctvom odborných a špecializovaných organizácií (kultúrnych zariadení) vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti (ďalej len „kultúrne zariadenia“)
- prostredníctvom ďalších nástrojov, ako je napríklad Bratislavské regionálna dotačná schéma na podporu kultúry.

Oddelenie kultúry je začlenené do Odboru cestovného ruchu a kultúry. V roku 2018 prešlo mnohými personálnymi zmenami, od konca marca 2018 bol dlhodobou prácou neschopný vedúci oddelenia Mgr. Šenkirík, k 1. máju ukončili pracovný pomer Mgr. Ivašková a Mgr. Wagnerová, zlúčilo sa oddelenie kultúrneho plánovania a oddelenie kultúrnej infraštruktúry do oddelenia kultúry. K termínu 1. 7. 2018 bola výmena na poste vedúceho oddelenia kultúry, vedúcou oddelenia sa stala PhDr. Cehláriková. K termínu 1. september ukončila pracovný pomer riaditeľka odboru Cestovného ruchu a kultúry Mgr. art. Šajgalíková, dočasne poverenou výkonom riaditeľky bola Ing. Agáta Mikulová. Ku koncu roka ukončila pracovný pomer aj PhDr. Cehláriková, referent oddelenia kultúry P. Pohanka bol presunutý na novovytvorené dotačné oddelenie Ú BSK. Od 1.1.2019 sa stala riaditeľkou Odboru cestovného ruchu a kultúry Ing. Agáta Mikulová, vedúcou oddelenia kultúry Bc. Tereza Langerová.

Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK hospodária v režime príspevkových organizácií a disponujú plnou právnou subjektivitou. Vo svojej činnosti a pri správe zvereneného majetku BSK sú viazané najmä vyššie uvedenými špecializovanými zákonmi a nadväzujúcimi vykonávacími predpismi, zákonom NR SR č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a zákonom NR SR č. 446/2001 o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a ďalšími všeobecne záväznými právnymi normami. Vo svojej činnosti vychádzajú zo základných zriaďovacích dokumentov a riadia sa uzneseniami Zastupiteľstva BSK, všeobecne záväznými nariadeniami BSK a ďalšími internými predpismi BSK, spolupracujú s orgánmi štátnej správy,

orgánmi samospráv miest a obcí, ďalšími odbornými inštitúciami a stavovskými združeniami. Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK sú verejné inštitúcie a plnia kultúrnu, umeleckú, osvetovú, vzdelávaciu, akvizičnú, informačnú, metodickú a ďalšie funkcie, vymedzené príslušnými ustanoveniami špecializovaných právnych noriem.

Bratislavský samosprávny kraj zriaďuje sedem kultúrnych zariadení. Štyri z nich sú divadlá a sídli na území Bratislavy: Divadlo ARÉNA, Divadlo ASTORKA KORZO´90, Divadlo LUDUS a Bratislavské bábkové divadlo. Mimo Bratislavy sídli Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, Malokarpatská knižnica v Pezinku a Malokarpatské múzeum v Pezinku. **Svoju činnosť vykonávajú v súlade s úsilím BSK saturovať potreby a záujmy obyvateľov kraja v oblasti kultúry na celom svojom území, bez ohľadu na sídla kultúrnych zariadení.** Toto poslanie sa jednotlivé kultúrne zariadenia usilujú naplniť či už ako spádové inštitúcie, prostredníctvom vysunutých pracovísk (v prípade divadiel zájazdovými vystúpeniami), regionálnymi podujatiami, partnerstvami a spoluprácou s inými subjektmi, sieťovaním viacerých subjektov pri realizácii podujatí a projektov, alebo koordinačno-metodickou činnosťou. Kultúrne zariadenia zároveň poskytujú služby aj návštevníkom regiónu, angažujú sa v nadregionálnych aktivitách a priamo participujú na tvorbe, ochrane a prezentácii kultúrnych hodnôt a vytváraní dobrého mena BSK doma aj v zahraničí.

V roku 2018 v siedmich kultúrnych zariadeniach pracovalo celkovo 165,9 zamestnancov (prepočítané plné pracovné úväzky).

Nasledujúca tabuľka obsahuje kvantitatívnu rekapituláciu činností jednotlivých kultúrnych zariadení v roku 2018. Prehľadne sumarizuje aktivity realizované v rozsahu základného poslania zariadení, podujatia v súčinnosti s Úradom BSK, ako aj v spolupráci s inými subjektmi, účasti na festivaloch, súťažiach, prehliadkach a ďalšie kultúrne a spoločenské podujatia, ako aj podujatia nad rámec plnenia hlavných úloh, realizované smerom k verejnosti. Pre porovnanie je uvedený aj počet zamestnancov jednotlivých kultúrnych zariadení:

Tabuľka č. 1: Počet zamestnancov a počet aktivít kultúrnych zariadení v r. 2018

Názov zariadenia	Počet zamestnancov	Počet aktivít
Divadlo ARÉNA	29,5	196
Divadlo ASTORKA KORZO´90	35,0	174
Bratislavské bábkové divadlo	42,3	318
Divadlo LUDUS	8,9	57
Malokarpatské múzeum Pezinok	17,0	165
Malokarpatské osvetové stredisko Modra	15,9	65
Malokarpatská knižnica v Pezinku	17,3	389

Zameranie a forma aktivít sú rozdielne v závislosti od odborného zamerania jednotlivých inštitúcií. Podrobnejšie sú rozvedené v komentári o činnosti jednotlivých kultúrnych zariadení.

Prehľad rozpočtu a čerpania finančných prostriedkov kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK v roku 2018.

Rozpočet a čerpanie rozpočtu 2018

Schválený rozpočet na rok 2018 pre kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK predstavoval celkom sumu 6,1 mil. EUR. Úpravami rozpočtu k 31.12.2018 bol rozpočet navýšený na sumu 7,6 mil. EUR. Čerpanie finančných prostriedkov k 31.12.2018 z rozpočtu BSK celkom bolo vo výške 6 mil. EUR.

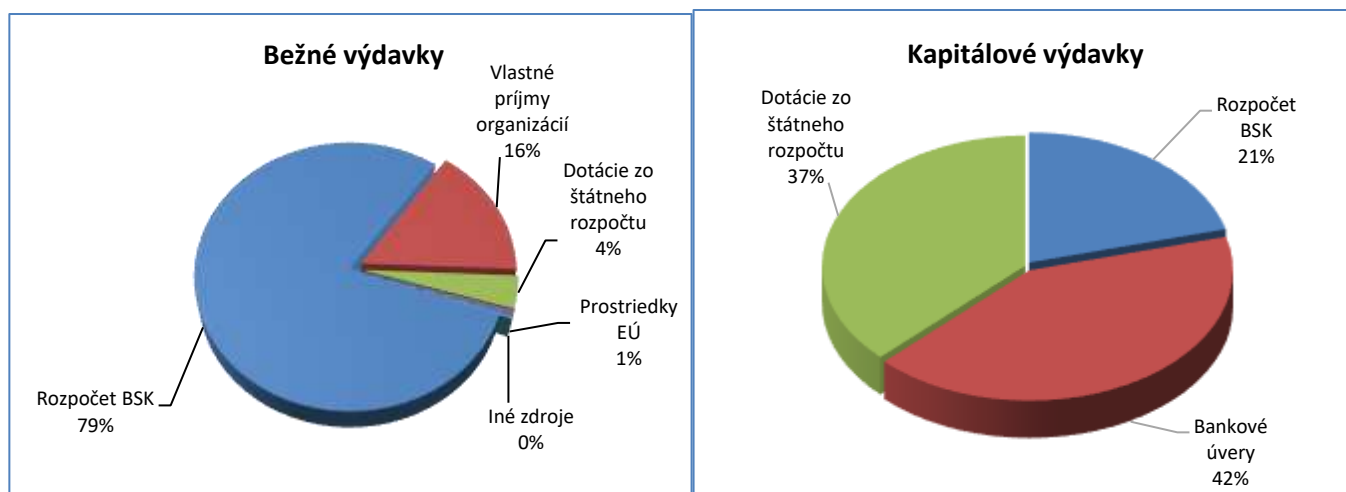
1) Bežné výdavky v EUR

Zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2018	Upravený rozpočet k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018 v %	Rozdiel čerpania k upravenému rozpočtu
Rozpočet BSK	4 273 561	4 262 960	4 262 544	100%	416
Vlastné príjmy organizácií	573 200	955 292	853 526	89%	101 766
Dotácie zo štátneho rozpočtu	35 000	296 617	211 510	71%	85 107
Prostriedky EÚ	0	35 811	35 811	100%	0
Iné zdroje	8 950	17 162	16 162	94%	1 000
Celkom	4 890 711	5 567 842	5 379 553	97%	188 289

2) Kapitálové výdavky v EUR

Zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2018	Upravený rozpočet k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018 v %	Rozdiel čerpania k upravenému rozpočtu
Rozpočet BSK	0	146 966	131 219	89%	15 747
Bankové úvery	750 000	1 348 572	262 826	19%	1 085 746
Dotácie zo štátneho rozpočtu	497 382	545 542	235 195	43%	310 347
Celkom	1 247 382	2 041 080	629 240	31%	1 411 840

Financovanie kultúrnych zariadení podľa čerpania zdroja financií k 31. 12. 2018

Prehľad financovania podľa jednotlivých kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK.

Financovanie kultúrnych zariadení podľa zdroja financií – **bežné výdavky** v EUR

Názov organizácie / zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2018	Upravený rozpočet k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018	Čerpanie k 1.12.2018 v %	Rozdiel čerpania k upravenému rozpočtu
Bratislavské bábkové divadlo	849 849	955 142	906 923	95%	48 219
Rozpočet BSK	775 849	798 623	798 206	100%	416
Vlastné príjmy organizácie	74 000	105 282	80 717	77%	24 565
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	51 237	28 000	55%	23 237
Divadlo ARÉNA	1 301 189	1 467 626	1 407 256	96%	60 370
Rozpočet BSK	1 035 189	960 237	960 237	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	265 000	451 889	402 519	89%	49 370
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	54 500	44 500	82%	10 000
Iné zdroje	1 000	1 000	0	0%	1 000
Divadlo ASTORKA Korzo '90	1 060 797	1 309 344	1 260 039	96%	49 305
Rozpočet BSK	906 097	934 912	934 912	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	154 700	281 836	270 607	96%	11 229
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	89 246	51 170	57%	38 076
Iné zdroje	0	3 350	3 350	100%	0
Divadlo LUDUS	412 541	447 072	433 205	97%	13 867
Rozpočet BSK	394 541	409 541	409 541	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	18 000	20 082	15 215	76%	4 867
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	17 449	8 449	48%	9 000
Malokarpatská knižnica v Pezinku	351 682	385 130	379 059	98%	6 071
Rozpočet BSK	341 682	350 159	350 159	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	10 000	13 271	11 994	90%	1 277
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	20 850	16 056	77%	4 794
Iné zdroje	0	850	850	100%	0
Malokarpatské múzeum v Pezinku	394 364	443 526	443 209	100%	317
Rozpočet BSK	362 914	393 354	393 354	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	23 500	28 979	28 662	99%	317
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	9 231	9 231	100%	0

Iné zdroje	7 950	11 962	11 962	100%	0
Malokarpatské osvet. stredisko v Modre	520 289	560 002	549 862	98%	10 140
Rozpočet BSK	457 289	416 134	416 134	100%	0
Vlastné príjmy organizácie	28 000	53 953	43 813	81%	10 140
Dotácie zo štátneho rozpočtu	35 000	54 104	54 104	100%	0
Prostriedky EÚ	0	35 811	35 811	100%	0
Celkom	4 890 711	5 567 842	5 379 553	97%	188 289

Čerpanie z rozpočtu BSK voči upravenému rozpočtu je takmer 100 %. Bratislavské bábkové divadlo nepoužilo celú dotáciu 4 300 € na prenájom externých priestorov na inscenáciu Kráľ a vrátilo sumu 416 €.

Rozdiel pri dotáciách zo štátneho rozpočtu v čerpaní rozpočtu oproti upravenému rozpočtu tvoria dotácie, ktoré kultúrnym zariadeniam boli pripísané na účet v roku 2018, ale ich čerpanie a vyúčtovanie je zmluvne možné realizovať aj v roku 2019.

Vlastné príjmy organizácie - rozdiel medzi čerpaním a upraveným rozpočtom tvoria výdavkovú časť zostatku vlastných finančných prostriedkov organizácií, ktoré môžu použiť v roku 2019.

Financovanie kultúrnych zariadení podľa zdroja financií – kapitálové výdavky v EUR

Názov organizácie / zdroj financovania	Schválený rozpočet na rok 2018	Upravený rozpočet k 31.12.2018	Čerpanie k 31.12.2018	Čerpanie k 1.12.2018 v %	Rozdiel čerpania k upravenému rozpočtu
Bratislavské bábkové divadlo	0	512 000	110 103	22%	401 897
Rozpočet BSK	0	12 000	9 960	83%	2 040
Bankové úvery	0	500 000	100 143	20%	399 857
Divadlo ASTORKA Korzo '90	0	22 694	22 694	100%	0
Rozpočet BSK	0	22 694	22 694	100%	0
Divadlo ARÉNA	497 382	581 934	271 587	47%	310 347
Rozpočet BSK	0	84 552	84 552	100%	0
Dotácie zo štátneho rozpočtu	497 382	497 382	187 035	38%	310 347
Malokarpatská knižnica v Pezinku	0	42 991	29 284	68%	13 707
Rozpočet BSK	0	13 707	0	0%	13 707
Bankové úvery	0	29 284	29 284	100%	0
Malokarpatské múzeum v Pezinku	750 000	875 028	189 139	22%	685 889
Rozpočet BSK	0	14 013	14 013	100%	0
Bankové úvery	750 000	812 855	126 966	16%	685 889
Dotácie zo štátneho rozpočtu	0	48 160	48 160	100%	0
Malokarpatské osvet. stredisko v Modre	0	6 433	6 433	100%	0
Bankové úvery	0	6 433	6 433	100%	0
Celkom	1 247 382	2 041 080	629 240	31%	1 411 840

Bratislavské bábkové divadlo – v roku 2018 boli uskutočnené **rekonštrukčné práce v sume 100 143 EUR**, ktoré boli financované z úverových zdrojov. Z rezervného fondu boli použité finančné prostriedky v sume **9 960 EUR na vypracovanie zmien v projektovej dokumentácii k rekonštrukcii divadla**. Rekonštrukcia BBD je toho času pozastavená, z toho dôvodu vznikol zostatok nevyčerpaných finančných prostriedkov.

Divadlo Astorka – z rezervného fondu bol hradený **inšpicientský komunikačný systém v sume 22 694 EUR**.

Divadlo Aréna – v roku 2018 bola **vypracovaná časť projektovej dokumentácie v sume 187 035 EUR**. Výdavky boli hradené z dotácie z MF SR. Nevyčerpanú dotáciu je možné čerpať do 31.12.2020 s nezmeneným účelom. Z rozpočtu BSK bol úpravou rozpočtu zmenený účel použitia bežných výdavkov schváleného rozpočtu na kapitálové výdavky: **doplnenie svetelnej techniky v sume 64 552 EUR a na výrobu scény do inscenácie BELLA FIGURA v sume 20 000 EUR**.

Malokarpatská knižnica – v roku 2018 sa uskutočnili stavebné práce – **rekonštrukcia sociálnych zariadení v sume 29 284 EUR**. Finančné prostriedky boli z úverových zdrojov.

Malokarpatské múzeum v Pezinku – v roku 2018 sa z rezervného fondu hradil **nákup interaktívneho svetelného stípu v sume 10 000 EUR**. Bratislavský samosprávny kraj **spolufinancoval dotácie z fondu na podporu umenia v sume 4 013 EUR**. Z úverových zdrojov boli financované viaceré akcie: **projektové práce k rekonštrukcii podkrovia múzea v sume 28 500 EUR**, kofinancovanie projektu / **Výstavný mobiliár v sume 3 094 EUR**, taktiež sa uskutočnili **čiastočné rekonštrukčné práce / Synagóga Senec v sume 71 314 EUR** /zostatok sa presúva do nasledovného rozpočtového roka/, **dendrologický posudok na drevené konštrukcie v Synagóge Senec v sume 1 200 EUR a sanácia vlhkosti / múzeum Ferdiša Kostku v sume 22 858 EUR**. Z fondu na podporu umenia múzeum financovalo projekty v sume 48 160 EUR; **kamerový systém v sume 6 500 EUR, úložný a výstavný mobiliár v sume 41 660 EUR**.

Malokarpatské osvetové stredisko – z úverových zdrojov bola v roku 2018 hradená **výmena nefunkčného vykurovacieho kotla K1 v sume 6 433 EUR**.

Prehľad čerpania rozpočtu celkom v členení podľa jednotlivých kultúrnych zariadení **za roky 2016 – 2018** a suma **schváleného rozpočtu a rok 2019** v EUR

Názov organizácie	Čerpanie k 31.12.2016	Čerpanie k 31.12.2017	Čerpanie k 31.12.2018	Schválený rozpočet na rok 2019
Bratislavské bábkové divadlo	802 219	871 996	1 017 026	1 364 142
Divadlo ARÉNA	1 425 039	1 380 917	1 678 843	1 410 000
Divadlo ASTORKA Korzo '90	1 127 228	1 191 763	1 282 733	1 109 447
Divadlo LUDUS	277 505	309 937	433 205	572 287
Malokarpatská knižnica v Pezinku	316 601	337 307	408 343	384 865
Malokarpatské múzeum v Pezinku	392 742	699 890	632 348	1 326 704
Malokarpatské osvet. stredisko v Modre	491 908	619 791	556 295	523 756
Celkový súčet	4 833 242	5 411 601	6 008 793	6 691 201

DIVADLO ARÉNA

Divadlo ARÉNA sídli v historickej budove z roku 1898 na petržalskom nábreží Dunaja (Viedenská cesta č. 10). Objekt budovy je národnou kultúrnou pamiatkou a je situovaný na mieste, kde v minulosti stál jeden z najstarších divadelných stánkov v Bratislave – amfiteáter s rovnakým názvom z roku 1828. Budova divadla je vo vlastníctve Bratislavského samosprávneho kraja. Maximálna kapacita veľkej divadelnej sály je 318 divákov, pri štandardnej úprave hľadiska a javiska je to 264 miest. Štúdiový divadelný priestor Loft Aréna ponúka miesta pre cca 80 divákov. Divadlo nemá stály umelecký súbor.

Ambíciou divadla od jeho vzniku je prinášať tituly, ktoré na domácich javiskách ešte neboli uvedené a ktoré obohacujú repertoár ponukou, oslovujúcou aj náročného diváka. Do povedomia verejnosti sa zapísali predovšetkým inscenácie „občianskeho cyklu“, venované najzávažnejším a najkontroverzným vnímaným témam našich dejín a súčasnosti. Na javisku sa aj v roku 2018 striedala súčasná i klasická činohra, opera, rockové a džezové koncerty a pokračoval projekt Ultimatívne kino ARÉNA, zameraný na prezentáciu slovenskej a svetovej filmovej klasiky.

Počas rekonštrukcie budovy divadla v polovici 90-tych rokov minulého storočia nebolo vybudované relevantné technické a prevádzkové zázemie, čo negatívne ovplyvňuje prevádzkový chod, no najmä ďalší rozvoj divadla. Preto vedenie divadla prišlo ešte v roku 2014 s návrhom rekonštrukcie budovy divadla. Predmetom rekonštrukcie mala byť modernizácia javiska a javiskovej techniky (vybudovanie povraziska), modernizácia hľadiska a vybudovanie prevádzkového zázemia. Ministerstvo financií na základe uznesenia Vlády SR č. 705/2015 zo 16.12.2015 poskytlo Bratislavskému kraju na rekonštrukciu divadla finančné prostriedky zo všeobecnej pokladničnej správy v celkovej sume 4,5 mil. EUR.

Predpokladané výdavky na rekonštrukciu Divadla Aréna sú v celkovej výške 5 880 000.- EUR.

Premiéry

Divadlo ARÉNA pripravilo v roku 2018 štyri premiéry. Ako prvá mala v marci premiéru inscenácia hry **#dubček** v réžii Viliama Klimáčka. Titul #dubček v sebe nesie špecifikum historickej osobnosti – profesionálneho slovenského politika, výraznú osobnosť česko-slovenských dejín, aktéra Pražskej jari, predstaviteľa socializmu s ľudskou tvárou - Alexandra Dubčeka. Cez jeho život a kariéru sa snažia dnešní mladí ľudia pochopiť život v období socializmu a pripomenúť si päťdesiate výročie invázie okupačných vojsk Varšavskej zmluvy, dňa 21. augusta 1968, na územie Československa. V poradí druhá inscenácia **TOSCA**, ktorú na motívy známej opery Giacoma Pucciniho režijne upravil mladý režisér Tomáš Procházka bola uvedená v máji. Autor pracoval s dekonštrukciou klasického operného titulu a

prostredníctvom operných kliše odhalil príbeh o dnešnej spoločnosti, v ktorej ľudia v rýchlej honbe za hmotným uspokojením prestali cítiť a vnímať emócie.

28. októbra 2018, presne v deň stého výročia vzniku spoločného štátu Čechov a Slovákov, divadlo uviedlo hru Petra Pavlaca v režijnej úprave Patrika Lančariča **MASARYK/ŠTEFÁNIK**, komorný príbeh o myšlienkach, víziách a rozhodnutiach dvoch najvýraznejších osobností obdobia samostatného Česko-Slovenska, ktorí vo svojich súkromných rozhovoroch a intímnej atmosfére odhaľujú politické, spoločenské, historické a najmä ľudské pozadie zrodu našej prvej republiky. Premeny premýšľania o samostatnosti Česko-Slovenska v priebehu prvej svetovej vojny, dramatické strety, konflikty a komplikácie, ktorým boli Masaryk a Štefánik vystavení pri úsilí o spoločný štát. V závere kalendárneho roka divadlo predstavilo hru Yasminy Reza pod názvom **BELLA FIGURA** v réžii Michala Spišáka. Ide o situačnú komédiu v podaní piatich protagonistov, ktorí na malej ploche rozohrajú príbeh plný groteskných momentov, aké prináša skutočný život.

Multizánrové, multikultúrne projekty

Priestory Divadla Aréna sa počas roka 2018 naplnili ďalšími podujatiami, pokračoval úspešný cyklus džezových koncertov **Jazz v Aréne, spolu 8 večerov**, na ďalších hudobných podujatiach vystúpili Lenka Filipová, Daniel Hůlka, Milo Suchomel, Aneta Langerová, Martin Valihora s projektom ONE DAY JAZZ FESTIVAL, benefičný koncert POČUŤ SRDCOM, či program ESPRIT – VEČER JAZZOVÝCH CIEN, ďalej to boli koncerty Pavla Hammela, Jaromíra Nohavicu či koncert Pražského filmového orchestra.

Už desiatu sezónu Divadlo Aréna pokračovalo v projekte prenosov operných predstavení z **Metropolitnej opery v New Yorku**, spolu predstavilo 12 titulov vo vysokej kvalite prenosu – TOSCA, NÁPOJ LÁSKY, BOHÉMA, SEMIRAMIDE, COSI FAN TUTTE, LUISA MILLER, POPOLUŠKA, AIDA, SAMSON A DALILA, DIEVČA ZO ZÁPADU, MARNIE a LA TRAVIATA.

V rámci už zabehnutého projektu **Ultimatívne kino** v Aréne v dvoch sekciách (Legendárne televízne pondelky a Najkrajšie filmy nášho života) premietli celkom 18 filmov zo svetovej a slovenskej filmovej klasiky.

Divadlo Aréna a Univerzita Komenského v Bratislave zorganizovali už pätnásty ročník letnej univerzity pre deti od 9 do 14 rokov.

Myšlienka vzniku **Detskej Univerzity Komenského (DUK)**, ktorej hlavným iniciátorom je riaditeľ Divadla Aréna Juraj Kukura, bola inšpirovaná existenciou detských univerzít v Európe a na celom svete, kde tieto projekty spĺňajú funkciu podpory vzdelávania mladých talentovaných žiakov. Súčasne sa tak využili priestory a kapacita divadla počas divadelných prázdnin a zmysluplne sa doplnila ponuka letných podujatí pre deti a mládež. Študenti DUK 2018 absolvovali 8 odborných prednášok, mali príležitosť zúčastniť sa exkurzie do NR SR a na parlamentnej Hodine otázok interpelovať politikov. Súčasťou DUK sú každoročne mnohé sprievodné akcie, v roku 2018 to boli predovšetkým Army workshop, workshop s TA3, 4-dňový výlet Planinka – do ľudovej dedinky, komunikačno-debatný workshop, loďou za umením do Danubiany, prehliadka Energolandu, návšteva výrobných hál v závode Volkswagen Slovakia, IT workshop Povolanie programátor, Street Dance Workshop, či exkurzia do Národnej banky.

Divadelné festivaly, hosťovanie

S inscenáciou Viliama Klimáčka **#dubček** v režijnej úprave Michala Skočovského sa divadlo predstavilo na festivale Dotyky a spojenia v Martine. S inscenáciou Rastislava Balleka **TISO ARÉNA** vystúpila v júli na festivale Pohoda v Trenčíne a v októbri na festivale Slobody v Bratislave opäť divadlo uviedlo Klimáčkovho **#dubčeka**.

Divadlo ARÉNA realizovalo okrem spomínaných festivalov ďalších 8 hosťovských predstavení v rámci Slovenska, 3 krát vystúpili v Trnave, v Piešťanoch, Ostrave, Bytči, Žiline a v Skalici.

Nominácie a ocenenia

Ivana Uhlířová získala nomináciu v ankete DOSky, v kategórii najlepši ženský herecký výkon sezóny 2017/18 za postavu Laury Wingfieldovej v inscenácii Sklenený zverinec, **Tomáša Procházku** ocenili Prémiou Literárneho fondu za inscenačnú koncepciu a réžiu divadelného diela TOSCA, **Juraj Bielik** získal Prémium Literárneho fondu za preklad a réžiu hry Georgea Van Houtsa Bankári a riaditeľ divadla **Juraj Kukura** získal Cenu Beckovské slnko.

Využívanie externých zdrojov

Divadlo získalo v roku 2019 z Fondu na podporu umenia z Ministerstva kultúry SR finančné prostriedky v celkovom objeme 45.000,- EUR. Žiadosť z Audiovizuálneho fondu o poskytnutie dotácie na podporu projektu KINO ARENA bola podporená dotáciou vo výške 4.000,- EUR, žiadosť na podporu projektu Viliam Klimáček: Café Dubček (pracovný názov) bola podporená dotáciou vo výške 11.000,- EUR, projekt Giacomo Puccini: TOSCA, bol podporený dotáciou vo výške 9.000,- EUR a projekt autorskej dvojice Hašek, Nvota ŠVEJK získal celkovú dotáciu vo výške 21.000,- EUR.

Záver

V roku 2018 navštívilo Divadlo ARÉNA celkom 23 664 návštevníkov, ktorým divadlo ponúklo na domácej scéne spolu 196 podujatí, z toho 116 repertoárových, 11 projekcií opery, 18 filmových projekcií a množstvo podujatí realizovaných formou prenájmu priestorov divadla iným subjektom. Divadlo ARÉNA pripravilo v roku 2018 štyri premiéry a zameralo sa na žánrovú pestrosť domácej scény, ktorú doplnilo festivalovou a zájazdovou činnosťou. Rozmanitá dramaturgická ponuka ako aj vyvážená a kvalitná produkcia Divadla ARÉNA dlhodobo rozširujú možnosti kultúrneho vyžitia nie len pre obyvateľov Bratislavy, ale celého regiónu a jeho návštevníkov.

DIVADLO ASTORKA KORZO´90

Divadlo ASTORKA KORZO´90 (DAK´90) bolo zriadené Ministerstvom kultúry SR 1. apríla 1990. V roku 1993 bolo premenované na Divadlo ASTORKA KORZO ´90 (DAK´90). S účinnosťou od 1. apríla 2002 prešlo Divadlo ASTORKA KORZO ´90 z pôsobnosti krajského úradu do zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja.

Divadlo nemá svoju budovu a pôsobí v prenajatých priestoroch v budove Ministerstva kultúry SR na námestí SNP č. 33 v Bratislave. Aktuálna nájomná zmluva platí do 1.2.2022. Vedenie divadla s administratívnym zázemím sídli v prenajatých priestoroch na Mickiewiczovej ulici.

Kapacita sály, v ktorej divadlo hrá, je 212 miest. Uvedené priestory nie sú v pravom zmysle slova divadelné a nie sú vybavené adekvátnou divadelnou technológiou (pôvodne slúžili ako banketová miestnosť Tatra banky, neskôr ako kino). Napriek tomu DAK´90 dlhodobo patrí k najúspešnejším a umelecky najambicióznym slovenským divadelným scénam. Na rozdiel od Divadla Aréna má DAK´90 vlastný umelecký súbor.

Premiéry

V roku 2018 Divadlo ASTORKA KORZO´90 pripravilo dve nové divadelné inscenácie. Prvou bola v úvode roka inscenácia **LÁSKY JEDNEJ PLAVOVLÁSKY**, adaptáciu scenára pre divadlo a réžiu vytvorilo autorské zoskupenie SKUTR podľa filmového scenára autorov Papouška, Passera, a Formana. Príbeh sa zakladá na reálnej príhode, ktorá sa stala Milošovi Formanovi. Zdanlivo banálna zápleтка prináša citlivý ponor do krehkých duší mladej generácie, už dospelaj, no nie samostatnej, a na bezradnú reakciu ich rodičov; na potrebu lásky v rodine a zároveň odcudzenie, ktoré medzi rodičmi a deťmi často nastáva; čo sú témy aktuálne kdekoľvek na svete a v ktorejkoľvek dobe.

Druhou v poradí bola inscenácia autorskej dvojice Dachó, Luterán s názvom **NÁŠ ČLOVEK**, v réžii Lukáša Brutovského, divadelná hra s dokumentárnymi prvkami podľa skutočných udalostí. Ústredný hrdina predstavuje akúsi vzorku Slováka. Duchom malého človeka, ktorý chce bez práce a námahy stúpať na spoločenskom rebríčku, ktorý si vždy všetko dokáže zabezpečiť vďaka známostiam a skorumpovanosti, a to bez najmenších morálnych dilem. Tento modus vivendi, sieť vzťahov medzi ľuďmi, kde každý každého pozná, pripomína večne živý model Slovenska ako Kocúrka.

Zájazdová činnosť a divadelné festivaly

V roku 2018 Divadlo ASTORKA KORZO´90 úspešne reprezentovalo bratislavský región na domácej scéne a v ďalších slovenských mestách. Popri pravidelných reprízach repertorových predstavení na domácej scéne realizovali zájazdy v Handlovej a Martine, v zahraničí vystúpili v USA a Českej republike. Divadelný súbor sa predstavil na 14. ročníku divadelného festivalu Nová Dráma/New Drama s inscenáciou Lásky jednej plavovlásky, na 14. ročník divadelného festivalu Dotyky a spojenia v Martine sa prezentovali s hrou Náš človek, na divadelnom festivalu Dream factory v Českej Ostrave predstavili hru Lásky jednej plavovlásky, na pozvanie vystúpili na REHEARSAL FOR TRUTH. THEATER FESTIVAL IN HONOR OF VACLAV HAVEL v New Yorku v USA s inscenáciou Pred odchodom na odpočinok. Zúčastnili sa už tradičného festivalu Dni Astorky v Prahe 2018 a vystúpili aj na festivale Vianoce v divadle: Divadelný festival Myjava opäť s hrou Lásky jednej plavovlásky.

Festival ASTORKA 2018

Na jeseň pripravilo divadlo už XIV. ročník **Festivalu ASTORKA 2018**. Festival venovali oslave 100. výročia vzniku Československej republiky. Divadelné inscenácie Činoherného klubu, Švandovho divadla na Smíchově i Dejvického divadla priniesli na Festivale Astorka zobrazenie minulosti, prehodnocovanie našich postojov ako spoločnosti i jednotlivcov, zamýšľanie sa nad ľudským konaním v časoch totality a po jej páde, v bývalom socialistickom bloku. Činoherní klub prišiel na Festival Astorka 2018 s divadelnou inscenáciou **TANEC BLÁZNŮ** v réžii Ladislava Smočka. Divadelnú hru Lea Birinského nazývajú obrazne aj dokument budúcnosti. Groteskný príbeh s plejádou vynikajúcich hercov „ironicky vystihuje istú iracionálnu mentalitu“ a inscenácia predznačuje niektoré varujúce javy. Upozornením na následnú perzekúciu občanov po vstupe vojsk Varšavskej zmluvy do Československa, bola na festivale tvorba Václava Havla - **PROTEST/REST** v podaní Švandovho divadla na Smíchově. **VRAŽDA KRÁLE GONZAGA** Dejvického divadla priniesla tému zodpovednosti umelca voči spoločnosti a jeho schopnosť pôsobiť silou svojej výpovede na spoločenské vedomie. Domáce **LÁSKY JEDNEJ PLAVOVLÁSKY** vznikli spojením českých a slovenských umelcov, autori pôvodnej filmovej predlohy sú predstaviteľmi československej novej vlny vo filme, umeleckého hnutia, ktoré zohralo dôležitú úlohu v našej kultúrnej histórii a ktoré bolo násilne prerušené praktikami tzv. normalizácie po roku 1968.

Súčasťou festivalu boli tradične aj Scénické rozhovory a nočný blues v ASTORKE v podaní kapely SITRA ACHRA. Popri festivale už roky pravidelne pracuje tvorivá fotografická dielňa pod vedením Pavla Breiera a výstupom jej mapovania všetkých podujatí a udalostí na festivale boli fotografické výstavy. **Festival ASTORKA 2005 – 201** a **Festival ASTORKA 2018**.

Nominácie a ocenenia

Cenu Literárneho fondu za celoživotné dielo v oblasti divadla získala **Marta Sládečková**, Výročnú cenu Literárneho fondu za divadelný výkon získal **Róbert Jakab** za herecký výkon v divadelnej inscenácii Náš človek, v réžii Jána Luterána. Prémii Literárneho fondu v oblasti divadla za divadelný výkon dostal aj **Marián Labuda** za herecký výkon v divadelnej inscenácii Náš človek, v réžii Jána Luterána a herečka **Zuzana Konečná** za herecký výkon v divadelnej inscenácii Náš človek, v réžii Jána Luterána. **Pavol Šimun** bol ocenený prémiou Literárneho fondu za herecký výkon v divadelnej inscenácii Lásky jednej plavovlásky, v réžii autorského zoskupenia SKUTR. Za celoživotné dielo v oblasti divadla získala Cenu Samuela Zocha BSK herečka **Marta Sládečková**.

Využívanie externých zdrojov

Divadlo získalo v roku 2018 z Fondu na podporu umenia finančné prostriedky v objeme 86.800,- EUR. Na Festival ASTORKA 2017 to bolo 31.000,- EUR, na festival Dni ASTORKY v Prahe 3.800,- EUR, na tvorbu a naštudovanie inscenácie Komúna 22.500,- EUR a na inscenáciu Čím rýchlejšie kráčam, tým som menšia to bolo 21.000,- EUR a na účasť na MDF Rehearsal for truth. Theater Festival in honor of Vaclav Havel v New Yorku získalo divadlo ASTORKA KORZO'90 8. 500,- EUR.

Záver

V roku 2018 bol počet divadelných predstavení odohratých na domácej scéne DAK '90 spolu 144 s návštevnosťou 28 896 divákov. Všetkých podujatí bolo spolu 174 a celková návštevnosť dosiahla 30 351 návštevníkov. DAK '90 napriek obmedzeným priestorovým a technologickým možnostiam kreatívne využíva všetky dostupné možnosti a uvádza divadelné predstavenia v rôznych priestoroch divadla - Trezor (priestor v zázemí divadla), Foyer, hlavná scéna - v rôznych obmenách javiska (prvý rad a niektoré sedadlá sa nepredávajú kvôli scéne, ktorá zasahuje do hľadiska). Divadlo ASTORKA KORZO'90 patrí medzi stabilné piliere slovenskej divadelnej kultúry, čo najlepšie dokladuje divácky záujem doma aj v zahraničí a ocenenia zo strany odbornej obce.

BRATISLAVSKÉ BÁBKOVÉ DIVADLO

Sídlnou budovou Bratislavského bábkového divadla (BBD) je historický spolkový dom na Dunajskej ulici č. 36 v centre Bratislavy. Budova je v zlom stavebnotechnickom stave a BSK od roku 2008 pripravuje jej rekonštrukciu. Proces rekonštrukcie najprv zdržali majetkovo právne problémy (reštitučné nároky) a aktualizácia projektovej dokumentácie. Následne musel BSK pre formálne a vecné pochybenia zrušiť dve verejné obstarávania na dodávateľa rekonštrukcie. Tretie verejné obstarávanie bolo úspešné s predpokladom začiatku stavebných prác v druhom štvrtroku 2018. Po podpísaní zmluvy s víťaznou firmou VO Euro-Bulding a. s., v zmysle výsledkov z verejného obstarávania, sa v apríli 2018 začalo s búracími prácami na divadelnej časti budovy. Pri týchto prácach sa zistilo, že obvodový múr javiska a hľadiska nemá dostatočné základy. Na základe statického posudku bola stavba pozastavená. Na asanáciu existujúceho nosného obvodového muriva javiska a hľadiska bolo následne vypísané nové verejné obstarávanie. Euro-Bulding a. s. na základe dohody ukončil zmluvu a odovzdal stavenisko objednávateľovi. Po dohode s BSK divadlo vypísalo ďalšie VO na izoláciu vodovodných trubiek na stavenisku, a revitalizáciu projektovej dokumentácie rekonštrukcie BBD.

Od januára 2017 bábkové divadlo hrá v náhradných priestoroch na Škultétyho ul. č. 5 v Bratislave.

Premiéry

BBD v roku 2018 uviedlo sedem nových titulov. Vo februári mala premiéru inscenácia **LIETAJÚCI DEDUŠKO**, inšpirovaná knihou Štěpána Zavřela v réžii slovinského režiséra Matija Solce. Príbehy starých rodičov si v sebe nosíme po celý život, uchováme si ich odkaz a odovzdávame ich ďalšej generácii. Inscenácia Deduško je príspevkom k medzigeneračnej kontinuite a podporou aktívneho života. V marci divadlo uviedlo nový projekt pod názvom **AKO ŠLO VAJCE NA VANDROVKU**, inscenované čítanie v réžii Petra Galdíka, Ďalej nasledovala inscenácia **PRÍŠERKA CHARLIE** v réžii Gejzu Dezorza, s hudbou Mariána Čekovského, veselá a strašidelná komédia o hľadaní zmyslu života a nástrahách bezbrehej túžby po sláve. Štvrtou v poradí bola divadelná hra **O RYBÁROVI A ZLATEJ RYBKE** v réžii Paulíny Belickej, tradičná rozprávka, ktorá vo svojom javiskovom prevedení spolupracuje s kúzlom a zázrakom a spolu vytvárajú svet Teba a Mňa a mora okolo nás, v ktorom sa učíme plávať. V júni mal premiéru výnimočný divadelný projekt, ktorý zavítal priamo do škôl. Inscenácia **ADVENTURA HUMANA**, adaptovaná do telocviční ZŠ priniesla unikátny umelecký tvar a zásadnú tému pre vekovú kategóriu 4.- 6. ročníka. Bohatým divadelným jazykom (bábky, rôznorodé objekty, tanec, živá hudba) hovorí o probléme šikany. Koncept inscenácie vznikol v spolupráci s odborníkmi z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Opiera sa o aktívne zapojenie detského diváka, ktorý si môže

vyskúšať rôzne statusy vo vzťahu k šikane. Na úvod novej divadelnej sezóny uviedlo divadlo v septembri **MALÚ MORSKÚ VÍLU**, príbeh na motívy klasickej rozprávky H. CH. Andersena. Nová adaptácia pôvodného príbehu z pera mladého režiséra Šimona Spišáka ponúkla originálny pohľad plný humoru a viery, že za ideály a sny sa oplatí bojovať aj napriek nepriazni osudu. Inscenácia je súčasťou cyklu „živá klasika“, ktorá ponúka nevšedné spracovania tradičných svetových a slovenských rozprávok. Poslednou inscenáciou bola divadelná hra **PRÍBEHY STIEN** v réžii Kataríny Aulitisovej. Príbehy o stenách, ktoré bránia vo výhľade, ako aj o tých, ktoré pomyselne ľudia medzi sebou stavajú. Niektoré chránia, iné obmedzujú. Vieme ich však rozoznať? Bábková inscenácia o strachu, jeho prekonávaní a túžbe po porozumení.

Zájazdová činnosť a divadelné festivaly

V priebehu roka sa bábkové divadlo zúčastnilo na zájazdoch v Žiline, Čadci, Šamoríne, 2 x v Trnave a v Brne. Zo zahraničných festivalov to bola účasť na bábkovom festivale v Bielsko Biala v Poľsku, zúčastnili sa na hudobnom festivaloch „Dokořán“ v Brne a Skupovej Plzni, či Loutkářskej Chrudimi v Českej republike a na troch festivaloch v Slovinsku, v Kozorišči, Koperi a Maribore.

Na Slovensku nechýbal súbor bábkového divadla na prehliadkach Dotyky a spojenia v Martine, na hudobnom festivale Pohoda v Trenčíne, na festivale pouličných divadiel v Pezinku, nevynechali ani tradičný festival Sejdeme se na hambálku v Malackách, či najväčší festival bábkových divadiel Bábkarškú Bystricu.

Nominácie a ocenenia

Lubomír Piktora získal cenu „Za herecký výkon v inscenácii Deduško“ na festivale „Skupova“ Plzeň, ČR a divadelné predstavenie Deduško na festivale Letný bábkový prístav v Slovinskom Maribore vyhralo cenu **GRAND PRIX 2018**.

Využívanie externých zdrojov

Bábkové divadlo získalo v roku 2018 z Fondu na podporu umenia Ministerstva kultúry SR finančné prostriedky v objeme 28.000,- EUR. Na naštudovanie inscenácie PRÍŠERKA CHARLIE pod vedením Gejza Dezorza to bolo 8.000,- EUR, na projekt Adventura Humana 6.000,- EUR a na inscenáciu PRÍBEHY STIEN získalo divadlo finančné prostriedky v objeme 10.000,- EUR.

Záver

V roku 2018 Bratislavské bábkové divadlo odohralo spolu 318 predstavení na domácej scéne a zúčastnilo sa piatich divadelných prehliadok na Slovensku, jednej prehliadky v Poľsku, vystúpili na troch festivaloch v Českej republike a troch festivaloch v Slovinsku. Návštevnosť v divadle bola spolu 33 324 divákov, čím sa BBD zaraďuje k najnavštevovanejším kultúrnym inštitúciám v Bratislave a Bratislavskom kraji. Prevádzka a rozvoj divadla sú dlhodobou obmedzené uzatvorením sídelnej budovy a odkázanosťou na náhradné prenajaté priestory. Krízové podmienky limitujú nie len umeleckú tvorbu, ale aj rozvoj mnohých nadstavbových aktivít. Napriek náročnej situácii sa divadlu podarilo v posledných rokoch realizovať viaceré ambiciózne a vysoko hodnotné projekty, ktoré divadlu priniesli viacero nominácií a ocenení, obľubu u návštevníkov a rešpekt a uznanie domácej a zahraničnej odbornej obce.

DIVADLO LUDUS

Divadlo LUDUS je repertoárovým divadlom bez stáleho hereckého súboru, ktoré sa dramaturgicky zameriava predovšetkým na tituly pre deti a mládež. Ambíciou divadla je poskytovať priestor študentom VŠMU, najmä začínajúcim umelcom a divadelníkom, ktorí sa orientujú na mladého diváka.

Divadlo LUDUS nemá vlastnú budovu a osem rokov pôsobilo v prenajatých priestoroch Heineken Tower Stage na Pribinovej ulici č. 25 v Bratislave. Od 15.11.2017 pôsobí divadlo v nových administratívnych priestoroch na Jozefskej ulici, nemá však vlastné hracie ani skúšobné priestory. Na základe dohody a zmluvy s divadlom Štúdio L+S, s.r.o, so sídlom na Námestí 1. mája môže Divadlo LUDUS hrať vo vopred dohodnutých termínoch na javisku Štúdia L+S. Súčasná zmluva platí do konca roka 2019, a reálne umožňuje využívať priestory Štúdia 5 - 6 dní v kalendárnom mesiaci.

Výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa Divadla LUDUS prebehlo v júni 2018. Riaditeľom sa stal Martin Kubran, ktorý sa zaviazal k aktívnej spolupráci na hľadaní optimálneho trvalého sídla divadla a k zabezpečeniu plynulého prechodu divadla k jeho novej a stabilnej ére. Cieľom nového vedenia je zastabilizovať divadlo, nájsť vhodné stále sídlo a postupne zmeniť repertoár, násobne zvýšiť počet predstavení v kalendárnom mesiaci, a pravidelne hrať mimo divadla (v základných a stredných školách, a na zájazdoch mimo Bratislavy). Cieľom je vybudovať repertoár prioritne pre mladého diváka 12+, poskytovať lektorský úvod k predstaveniu a debaty s divákmi. Divadlo má v pláne vydávať "čitateľské denníky", kde budú spracované materiály k téme a budú slúžiť ako študijný materiál k vyučovaniu.

Premiéry

V roku 2018 repertoár divadla obohatila jedna nová inscenácia. V máji mala premiéru pôvodná slovenská rozprávka **POLEPETKO**, ktorej scénickú hudbu zložil Igor Bázlik a texty piesní Ján Štrasser. Hra bola určená najmladším detským divákom od 3 rokov.

Ďalšie podujatia

V júni sa v Divadle LUDUS uskutočnila tradičná štvordňová prezentácia ročníkových prác žiakov SZUŠ pod názvom HEPOTAPR – Herectvo, Pohyb, Tanec, Prednes.

Festivaly a zájazdy

Divadlo LUDUS vystúpilo v októbri na Ružinovskom divadelnom festivale Divadlo pod kostolom s hrou Medveď a pytačky.

Využívanie externých zdrojov

Divadlo LUDUS získalo v roku 2018 dotáciu z Fondu na podporu umenia MK SR vo výške 9.000,- EUR na inscenáciu Modrý vták.

Záver

Divadlo LUDUS uviedlo v roku 2018 na domácej scéne 51 predstavení a 6 predstavení odohrali na zájazdoch. Celková návštevnosť na predstaveniach na domácej scéne bola 7.056 divákov. Celková návštevnosť na všetkých 57 podujatiach usporiadaných Divadlom LUDUS bola 7.860 divákov.

Tabuľka č. 6: Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, prehľad roky 2015 – 2018

Názov KZ	Rok	Počet pracovníkov	Kapacita sály	Počet premiér	Počet predstavení (všetky/zájazdy)	Festivály	Ocene nia	Tržby/vstupné (EUR)	Počet návštevníkov celkom
ARÉNA	2015	32	264	6	154/18	3	4	170 801,75	32 958
	2016	40	264	6	124/33	2	1	264 293,43	28 269
	2017	33	264	5	147/13	2	1	244 233,21	31 849
	2018	31	264	4	116/11/18	3	4	238 422,92	23 664
ASTORKA	2015	39	187/154	2	167/9	4	5	190 943,51	25 980
	2016	37	187/154	2	141/13	5	5	194 482	24 872
	2017	39	187/154	3	159/12	5	4	248 367,27	30 552
	2018	36	187/154	2	144/9 +21	6	6	261 065,57	30 351
BBD	2015	35	170/175	3	293/69	4	0	64 170,61	37 935
	2016	39	170/175	4	263/82	5	2	66 382,65	38 253
	2017	42	181	2	261/7	7	6	91 289,20	32 528
	2018	42	181	7	296/22	12	2	91259,20	33 324
LUDUS	2015	9	160	3	93/12	1	0	18 734,50	10 364
	2016	9	160	2	71/17	2	3	20.978	9 980
	2015	9	160	3	93/12	1	0	18 734,50	10 364
	2018	9	160	1	51/6	1	0	26 532,34	7 860

MALOKARPATSKÉ MÚZEUM V PEZINKU

Malokarpatské múzeum v Pezinku (MMP) sídli v národnej kultúrnej pamiatke, v pôvodne renesančnom meštianskom dome na ulici M. R. Štefánika č. 4 v Pezinku. Napriek tomu, že budova bola rekonštruovaná (2007), priestorovo a kapacitne nevyhovuje: múzeum nemá priestory pre konzervátorské pracovisko, má nedostatočné depozitáre, nemá bezbariérový prístup pre návštevníkov. Plánovaným riešením je adaptácia podkrovia a prístavba schodiska a výtahu.

Malokarpatské múzeum spravuje okrem svojej sídelnej budovy v Pezinku štyri vysunuté pracoviská: Synagógu v Senci, Kaštieľ v Malinove, Múzeum Ferdiša Kostku v Stupave a Literárne a vlastivedné múzeum vo Svätom Jure. Objekt synagógy sa začal rekonštruovať v júni 2018, rekonštrukcia prebieha podľa plánu. Múzeum F. Kostku v Stupave je od roku 2011 pre verejnosť uzavreté. V roku 2018 bol zrealizovaný projekt sanácie vlhkých murív na dvoch objektoch múzea. Na rok 2019 je finančne krytá realizácia projektovej dokumentácie – rekonštrukcia a adaptácia delimitovanej budovy – rozšírenie múzea Ferdiša Kostku. V roku 2018 bol spracovaný dendrologický výskum, a park Kaštieľa v Malinove bude v roku 2019 rovnako obnovený, plánuje sa vypracovanie ideový zámeru využitia objektu kaštieľa. Najväčším problémom a zároveň prioritou sídelnej budovy múzea v Pezinku sú nedostatočné priestory a kapacita toaliet. V roku 2019 je plánovaná rekonštrukcia podkrovia, ktorá by aspoň čiastočne priestorové problémy zmiernila. Zámerom tu je vybudovať depozitár pre archeológiu, administratívu, registratúrne stredisko, priestor pre správcu budovy a najmä stabilnú prednáškovú miestnosť.

Hlavná odborná činnosť

Základnou odbornou činnosťou múzea podľa zák. NR SR č. 206/2009 Z. z. je nadobúdanie, ochrana, odborné spravovanie a prezentácia predmetov kultúrnej hodnoty. Múzeum bolo pôvodne miestne vinohradnícke múzeum. V duchu tejto tradície sa Malokarpatské múzeum v Pezinku vyprofilovalo najmä ako múzeum miestnych (malokarpatských) vinohradníckych a vinárskych tradícií. Tejto orientácii zodpovedajú aj obidve stále expozície múzea – **Dejiny vinohradníctva a vinárstva pod Malými Karpatmi** a v roku 2018 nanovo inštalovaná expozícia **Príbeh vína**, v ktorých prezentuje svoj zbierkový fond a interpretuje dejiny Malokarpatského subregiónu. Osobitne hodnotná a bohatá je zbierka historických lisov na prešovanie hrozna. Múzeum zároveň priebežne ponúka tematické výstavy a organizuje sprievodné podujatia zamerané na zatraktívnenie svojej ponuky, najmä v spolupráci s mestom Pezinok a ďalšími odbornými partnermi. Orientuje sa na zážitkové a interaktívne formy ponuky s využitím muzeálnych pedagógov a potenciálnych návštevníkov oslovuje aj v kontexte väzby na cestovný ruch.

Nadobúdanie a evidencia zbierkových predmetov

V roku 2018 múzeum získalo do svojich zbierok 77 ks zbierkových predmetov, čo celkom predstavuje 33 prírastkových čísiel, druhostupňovo bolo zaevidovaných spolu 961 záznamov. Odborne bolo ošetrovaných 180 zbierkových predmetov, z toho 179 konzervovaných a reštaurovaný bol jeden predmet

Odborno-výskumná činnosť a publikačná činnosť.

Odborní pracovníci múzea v roku 2018 pokračovali v dlhodobých vedecko-výskumných aktivitách z oblasti archeológie, etnografie a histórie, aktívne sa zúčastňovali na konferenciách, prednáškach, seminároch. Okrem výhľadových aktivít sa venovali najmä publikačnej činnosti v odborných periodikách i príležitostných zborníkoch.

Múzeum pokračovalo aj v archeologických výskumoch pre vedecké a dokumentačné účely mesta Pezinok, záchranný archeologický výskum Pezinok – Lipár, SO 5 – NN vedenie a NN prípojka, záchranný archeologický výskum Pezinok – Zámok, národná kultúrna pamiatka Dom pamätný a pamätná tabuľa (tzv. Rodný dom J. Kupeckého). Pokračovali archeologické výskumy vo Svätom Jure – Hradisko Neštich a záchranný archeologický výskum v Bratislave Devín - Kremetská 90. Odborní pracovníci múzea celoročne publikovali množstvo odborných textov v odborných časopisoch a periodikách, vydali publikáciu **Vinohradnícke lisy v Malokarpatskej oblasti - EURÓPSKY UNIKÁT**, druhé doplnené vydanie.

Ďalšie aktivity

V roku 2018 múzeum usporiadalo množstvo kultúrno-spoločenských podujatí: **Pezinské vínne pivnice, Noc s Andersenom, Pezinské viechy, Deň Sv. Floriána, Memoriál Richarda Retiho, Burzu kníh, Noc múzeí a galérií, Deň Sv. Urbana, Keramické trhy, Jánske ohne**. Múzeum sa zapojilo do regionálneho podujatia **Jablkové hodovanie**, zorganizovalo podujatie **Komentovaná historická prešovačka**, pripravilo viacero odborných prednášok, usporiadalo **Letné tvorivé dielne** pre rodiny s deťmi, letný festival **Wine & Art**, workshop **Poznaj materiály baroka** a mnoho ďalších. Počas roka pripravili pracovníci múzea viacero výstav. Najdôležitejšia bola reinštalácia stálej expozície **Príbeh vína**, výstava **KUPECKÉHO SVET 2018**, medzinárodná výstava prác detí a študentov, ďalej výstava **Spoznajme cech kachliarov, LaPIŤ umenie**, či výstava **Múzeum v čase** – venovaná 80. výročiu múzea vo Svätom Jure 1937 – 2017, výstava **Vôňa dreva**, ktorá bola v pobočke Svätý Jur, **Svätojurské povesti a zlovesti a Svätý Jur – Moja srdcová záležitosť**, tiež vo výstavných priestoroch v pobočke vo Svätom Jure.

Spolupráca s inými inštitúciami

Odborní pracovníci múzea v spolupráci s Digitalizačným centrom Múzea SNP v Banskej Bystrici pracovali počas roka na digitalizácii a konzervovaní zbierkových predmetov. Múzeum pravidelne spolupracuje so združením Malokarpatská vínná cesta, s filozofickými fakultami univerzít v Bratislave a Trnave, s Okresným riaditeľstvom hasičského a záchranného zboru, Dobrovoľným hasičským zborom v Pezinku, spolupracujú s Múzeom včelárstva na Slovensku v Kráľovej pri Senci, Slovenským zväzom včelárov, so Štátnymi lesmi Tatranského národného parku, Ministerstvom životného prostredia, so Štátnym archívom SR, s pobočkou SNM – Múzeom Ľudovíta Štúra v Modre, so Slovenskou národnou galériou, s Mestským múzeom v Pezinku, so Slovenským archeologickým a historickým inštitútom, s Malokarpatským osvetovým strediskom v Modre a Malokarpatskou knižnicou v Pezinku. Dlhoročná je spolupráca múzea so základnými umeleckými školami v kraji, ako aj so základnými a strednými školami v regióne.

Využívanie externých zdrojov

Malokarpatské múzeum za rok 2018 získalo spolu 29.800 EUR, z Fondu na podporu umenia Ministerstva kultúry SR na projekt Výstavný panelový systém so závesným systémom a osvetlením pre Literárne a vlastivedné múzeum vo Svätom Jure 7.000,- EUR, na projekt Zabezpečenie stálej expozície Malokarpatského múzea v Pezinku prostredníctvom výstavného mobiliáru – 2. fáza 5.000,- EUR, na Vybavenie depozitáru dreva a kovu Malokarpatského múzea v Pezinku profesionálnym, účelovým, úložným mobiliárom – 2 fáza 8.000,- EUR, na projekt Pokračovanie vedeckého výskumu na NKP Hradisko Neštich vo Svätom Jure 5.000,- EUR, z mesta Pezinok získali na Keramické trhy príspevok vo výške 800,- EUR a z Krajskej organizácie cestovného ruchu Turizmus regiónu Bratislava získali na Keramické trhy 2.000,- EUR, na Wine & Art 1.500,- EUR a na Pezinské viechy 500,- EUR.

Záver

Aj v roku 2018 sa múzeum orientovalo predovšetkým na vinohradnícku a vinársku tradíciu. V tomto kontexte vykazuje dobré výsledky v oblasti nadobúdania zbierkových predmetov, ich odborného spracovania a prezentácie. V odbornej činnosti má výrazný podiel aj realizácia archeologických výskumov, ktorá pre múzeum predstavuje značný zdroj príjmov, aj keď na druhej strane výrazne zvyšuje nároky na skladové a depozitné priestory. Ťažisko sprievodných podujatí múzea tvorili kultúrno-spoločenské podujatia, ktorých bolo v roku 2018 celkom 165. Orientovali sa na previazanosť z turizmom, výstavy, odborné prednášky a koncerty, Osobitnú pozornosť múzeum venuje návštevníkom s telesným postihnutím (prehliadky pre nevidiacich a nepočujúcich). Súhrnná návštevnosť v múzeu bola 7.031 osôb.

Tabuľka č. 7: Malokarpatské múzeum Pezinok, prehľad roky 2014 – 2018

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov (priemerný prepočítaný)	Počet získaných exponátov	Počet návštevníkov
2014	316 540,98	15	104	5 462
2015	360 061,00	17	272	7 351
2016	392 741,64	17	1334	5 426
2017	390 982,00	18	1297	6.514
2018	393354,00	15	77	7.031

MALOKARPATSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO V MODRE

Malokarpatské osvetové stredisko v Modre (MOS) pôsobí už od roku 2003 v historickej budove kaštieľa na Hornej ulici č. 20 v Modre. Objekt ako aj areál priľahlej parkovej záhrady sú národnými kultúrnymi pamiatkami a nevyhnutne potrebujú rekonštrukciu. Bratislavský kraj získal externé finančné zdroje na projekt „Kultúrno-kreatívne oživenie tradícií“ v rámci projektu Heritage SK-AT, ktorý je financovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko. Cieľom projektu je vybudovať v kaštieli moderné kreatívne centrum na podporu rozvoja tradícií, čím sa obohatí funkcia a ponuka služieb Malokarpatského osvetového strediska. Súčasťou projektu je aj rekonštrukcia kaštieľa s príľahlou parkovou záhradou.

Malokarpatské osvetové stredisko je jediným zariadením svojho druhu v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK, pričom vykonáva aj časť funkcií, ktoré v minulosti zabezpečovalo Národné osvetové centrum v Bratislave a bývalé ObKaSS-y (obvodné kultúrne a spoločenské strediská mestských častí). Do záberu pôsobnosti MOS patrí celé územie BSK: Bratislava (s piatimi okresmi) okres Pezinok (spolu 17 miest a obcí), okres Senec (28 miest a obcí) a okres Malacky (25 miest a obcí).

Hlavná odborná činnosť

Medzi hlavné činnosti kultúrno-osvetových zariadení patrí realizácia kultúrnej politiky štátu delegovaná na samosprávne kraje, najmä v oblasti neprofesionálnej kultúry, tzv. záujmovo umeleckej činnosti (súťaže, postupové prehliadky, výstavy). V roku 2018 zrealizovalo stredisko 15 súťaží a prehliadok, 27 vlastných podujatí a 7 vzdelávacích aktivít. Ďalšou dôležitou oblasťou je odborná metodická a koordinačná činnosť. V roku 2018 stredisko zrealizovalo v KC Modra Metodický deň pre pracovníkov z oblasti kultúry v regióne, pripravili viacero tematických rozborových seminárov, v priebehu roka poskytovali metodické poradenstvo pre záujmové kolektívy a viedli koordinačné podujatia (škola tanca, stretnutia pre vedúcich súborov a pod.).

Pre širokú verejnosť v roku 2018 boli určené kultúrno-spoločenské podujatia: **ITF SlovakiaTour 2018, Ples seniorov BSK, Medzinárodný festival detských folklórnych súborov, Svätajurské hody, Deň jedného vinára, Vína na hrade Modrý kameň, Salón výtvarníkov, Otvorené pivnice sv. Urbana, Malokarpatský slávik, Ženy, víno a vôňa, Deň otvorených pivníc, Deň vo vinohradoch, Jablkové hodovanie.** Do desiateho ročníka regionálneho podujatia **Jablkové hodovanie** sa v roku 2018 zapojilo množstvo miest a obcí a podujatie sa stalo neodmysliteľnou súčasťou jesene v regióne. Väčšina podujatí získava čoraz väčší význam aj z hľadiska podpory rozvoja cestovného ruchu.

Výstavná a edičná činnosť, propagácia, dokumentácia

V roku 2018 usporiadalo stredisko výstavy **Výtvarné spektrum, Amfo 2018 a Salón výtvarníkov**, na ktorom prezentovalo svoju tvorbu množstvo autorov z regiónu. V spolupráci s partnerským regiónom Dolné Rakúsko pripravilo MOS už po štvrtý krát **Deň otvorených ateliérov**, podujatie, ktorého ambíciou je propagácia výtvarnej tvorby a rozvoj medzinárodnej komunikácie a spolupráce výtvarných umelcov na Slovensku a v Rakúsku.

MOS pri propagácii a prezentácii podujatí intenzívne spolupracuje s RTVS, TV Markíza, TV JOJ, Slovenským rozhlasom, SITA, TASR, Pravdou, Sme, Pezinskou TV.

Významným nástrojom na dokumentáciu, prezentáciu a informovanie verejnosti vo vzťahu ku kultúrno-spoločenským podujatiam a udalostiam je vydávanie **časopisu Vidiečan**, ktorý MOS redakčne pripravuje a vydáva. V spolupráci so Združením Malokarpatská vínná cesta vydalo MOS množstvo propagačných materiálov o Bratislavskom kraji a o podujatí Malokarpatská vínná cesta, ktoré poslúžili na prezentáciu kraja aj na veľtrhoch cestovného ruchu.

Spolupráca s inými inštitúciami

MOS Modra spolupracuje pri organizovaní podujatí zo všetkými kultúrnymi zariadeniami v Bratislavskom kraji, s občianskymi združeniami, so Združením miest a obcí Malokarpatského regiónu, Občianskym združením Malokarpatská vínná cesta a s miestnou samosprávou. Pôsobí aj ako metodicko-poradenské centrum pre subjekty z oblasti kultúry (kultúrne domy, oddelenia kultúry samospráv, školy, stavovské a záujmové združenia...). Intenzívne buduje vzťahy s občianskymi združeniami, ktorých náplňou činnosti sú jednotlivé oblasti kultúry (napríklad záujmové a umelecké súbory). Stálymi partnermi MOS sú: Cech detských folklórnych súborov, Združenie regiónu Záhorie a Podunajsko, Slovenská ľudová majolika s Cechom keramikárov Slovenska, Regionálna rozvojová agentúra Senec a Pezinok, občianske združenie RÉVIA, združenie Pre Záhorie a mnohé ďalšie.

Využívanie externých zdrojov

Od 1. 7. 2017 sa Malokarpatské osvetové stredisko aktívne podieľa na realizácii projektu Kultúrno - kreatívne oživenie tradícií v rámci programu INTEREG V-A, SK-AT /prioritná os 1 – Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity/ investičná priorita 6c – Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov prostredníctvom zachovania a ochrany životného prostredia, podpory a rozvoja prírodného a kultúrneho dedičstva.

Z Fondu na podporu umenia MK SR sa podarilo MOS získať v roku 2018 podporu pre 18 projektov v celkovej hodnote 53.400,- EUR.

ZÁVER

Malokarpatské osvetové stredisko je vyhľadávaným a stabilným partnerom pre subjekty z oblasti najmä neprofesionálnej kultúry, štátnej správy, tretieho sektora aj privátnej sféry. V rozsahu svojej hlavnej činnosti realizuje podujatia a aktivity segmentu štátnej kultúrnej politiky delegovanej na samosprávne kraje ako aj vlastné podujatia. V roku 2018 zrealizovalo všetky plánované podujatia a mnoho ďalších nad rámec plánu. Spolu MOS pripravilo 49 podujatí z toho 15 postupových súťažných prehliadok, 27 vlastných podujatí a 7 vzdelávacích aktivít. Kvalitná a bohatá bola aj edičná a publikačná činnosť. MOS si zo zdrojov z vlastnej činnosti vybuďovalo dobré technické vybavenie a z rovnakých zdrojov kryje aj náklady na údržbu sídelnej budovy. Návštevnosť na podujatiach sa dá len odhadnúť, lebo všetky podujatia sú určené pre širokú verejnosť a vstupné sa nevyberá. V roku 2018 to bolo viac ako 30.000 návštevníkov.

Tabuľka č. 8: Malokarpatské osvetové stredisko v Modre, prehľad roky 2014 – 2018

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov	Počet súťažných aktivít	Počet vlastných podujatí	Počet vzdelávacích aktivít
2014	282 297,00	13	34	24	16
2015	366.738,18	13	34	24	16
2016	491 908,32	13	34	24	15
2017	450 091,00	16	18	27	10
2018	416134,23	16	15	27	7

MALOKARPATSKÁ KNIŽNICA V PEZINKU

Malokarpatská knižnica v Pezinku (MKP) sídli v budove vo vlastníctve BSK na Holubyho č. 5 v Pezinku. Budova výhľadovo potrebuje modernizáciu a rekonštrukciu. Vážnym rizikom pre stavebno-technický stav a životnosť budovy je suterén, ktorý bol v minulosti zasypaný stavebným odpadom a sutinou.

Knižnica prešla čiastočnou modernizáciou, podarilo sa vybudovať bezbariérový prístup pre návštevníkov a zaviedol sa moderný elektronický evidenčný systém s bezpečnostnými portami.

MKP v súlade so zriaďovacou listinou poskytuje knižnično-informačné služby používateľom a čitateľom knižnice a zabezpečuje odbornú metodickú pomoc mestským a obecným verejným knižniciam **v celom Bratislavskom samosprávnom kraji**. Buduje a sprístupňuje fond regionálnych dokumentov, spracováva a sprístupňuje regionálne databázy článkov, dokumentov a osobností. Knižnica má plne automatizované odborné činnosti aj ekonomickú a personálnu agendu. Súčasťou jej služieb pre čitateľov a verejnosť je verejný internet a sprístupňovanie vlastných aj externých databáz používateľom knižnice. Progresívnym a moderným prístupom sa knižnica zaradila medzi popredné pracoviská svojho druhu na Slovensku.

V roku 2018 sa knižnica zamerala najmä na plnenie úloh z ročného plánu činnosti. Aktualizovala a sprístupňovala univerzálny knižničný fond pre všetky vekové a sociálne skupiny používateľov, vrátane elektronických dokumentov. Organizovala kultúrne, vzdelávacie a komunitné podujatia pre deti, dospelých aj seniorov. Modernizovala vybavenie knižnice a služby používateľom. Vykonávala svoje regionálne funkcie v oblasti regionálnej bibliografie a regionálnej metodiky. Do metodickej pôsobnosti Malokarpatskej knižnice v r. 2018 patrilo 56 verejných knižníc okresov Pezinok, Malacky a Senec.

Významnou časťou činnosti knižnice je organizácia kultúrnych a vzdelávacích podujatí. V roku 2018 zorganizovala **389 podujatí** pre deti i dospelých, na podujatiach privítala množstvo spisovateľov, prekladateľov, ilustrátorov, publicistov, hudobníkov a významných osobností.

Knižnica aj v roku 2018 pokračovala v projekte **Literatúra v Radnici**, pripravila 12. ročník Literárneho kolotoča v Zámockom parku, pre dospelých návštevníkov pripravili besedy so spisovateľmi a regionálnymi hosťami.

Nákup knižničného fondu

Knižničný fond v roku 2018 okrem klasických tlačených kníh tvorili aj špeciálne typy dokumentov – audiovizuálne a elektronické dokumenty (encyklopédie, jazykové slovníky a databázy na CD ROM). Čitatelia mali k dispozícii **117 titulov periodík**, z toho **46 titulov regionálnych periodík** (vydávaných v okresoch Pezinok, Malacky a Senec) a **17 zahraničných titulov** časopisov. Knižničný fond bol doplnený o **4.415** knižničných jednotiek (KJ) v celkovej hodnote 39.739,20 EUR. Na nákup kníh v r. 2018 bolo z rozpočtu knižnice pridelených spolu 30 962,46 EUR, z finančných prostriedkov z Fondu na podporu umenia sa zakúpili knihy za 8 776,74 EUR, do fondu prijali dary v hodnote 5 975,43 EUR. Z grantových prostriedkov zakúpili 974 KJ. Darom získali 578 KJ.

Okrem kníh v tlačenej forme knižnica získala 2 zväzky audiovizuálnych dokumentov a kalendáre, plagáty a propagačné materiály o regióne. Oddelenie pre dospelých čitateľov a oddelenie pre deti pripravili na vyradenie knihy, ktoré boli zastarané, duplicitné, o ktoré nemali čitatelia záujem, prípadne boli poškodené. Očista fondu prebehla aj v sklade. Tieto knihy z fondu vyradili. Celkovo v r. 2018 **vyradili 7 752 KJ**, v nadobúdacej hodnote **26 680.34 EUR**.

Knižnično-informačné služby

V roku 2018 knižnica splnila merateľný ukazovateľ „počet výpožičiek“. Medziročne vzrástol počet výpožičiek, predovšetkým výpožičiek detskej literatúry. V nových priestoroch sa otvorila po 2 rokoch pobočka v miestnej časti Cajla, ktorá za polročné fungovanie získala 131 nových čitateľov a 2142 výpožičiek. Pobočku navštevujú aj čitatelia registrovaní v centrálnej knižnici. Okrem tlačených dokumentov ponúka Malokarpatská knižnica v Pezinku výpožičky elektronických kníh prostredníctvom služby eReading.cz. V ponuke bolo v priebehu r. 2018 približne 6000 titulov predovšetkým beletrie v češtine a slovenčine. Počet výpožičiek e-kníh je v porovnaní s celkovým počtom výpožičiek minimálny – 0,1%, aj keď v porovnaní s rokom 2018 (0,03%) stúpol. Príčinou je, že v ponuke je veľmi málo slovenských kníh alebo kníh v slovenčine, pretože neexistuje slovenský poskytovateľ výpožičiek e-kníh. E-knihy je možné čítať iba na mobiloch a tabletoch s OP Android alebo IOS alebo na čítačkách eReading, čo obmedzuje ich výpožičky.

Odborná a metodická činnosť

V roku 2018 oddelenie akvizície uskutočnilo v spolupráci s metodickým oddelením 2 metodické návštevy a 8 metodických konzultácií pre knižnice, ktoré patria pod pôsobnosť Malokarpatskej knižnice. Metodické návštevy a konzultácie vykonali pre Mestskú knižnicu v Modre, ktorá začala retrokatalogizáciu fondu v programe Koha a poskytovali rady pri spracovaní. Konzultácie vykonali aj pre MsK v Stupave, ktorá prijala novú pracovníčku, a pre školskú knižnicu pri Gymnázii v Pezinku. Do metodickej pôsobnosti Malokarpatskej knižnice v Pezinku v roku 2018 patrilo 56 verejných knižníc okresov Pezinok, Malacky a Senec. Metodická činnosť bola vykonávaná formou metodicko-inštruktážnych návštev (MIN), konzultácií (telefonicky, e-mailom, osobne), školení, pracovných porád a edičnej činnosti, informácie o nových formách práce knihovníci dostávali aj prostredníctvom regionálneho časopisu OČK(o). Uskutočnili celkom 15 metodicko-inštruktážnych návštev a poskytli spolu 76 odborných konzultácií. Knižnica spoluorganizovala celoslovenské vzdelávacie podujatie pre detských knihovníkov **Aby deti rady čítali 4**, ktoré bolo v Univerzitnej knižnici v Bratislave 24. 4. 2018. Odznelo 6 prednášok a účastníci pracovali v 3 workshopoch.

Edičná a propagačná činnosť

Knižnica vydala v roku 2018 **Kalendárium regionálnych osobností okresov Pezinok, Malacky a Senec 2019**, **Okres Pezinok v tlači**, štvrťročník, **Okres Senec v tlači**, polročník, **Okres Malacky v tlači**, polročník, **OČK(o) 1/2018**, časopis knihovníkov okresov Pezinok, Malacky a Senec, ďalej vydala množstvo bibliografických letákov regionálnych osobností ako sprievodný materiál k vlastným aktivitám počas roka.

Knižnica v roku 2018 propagovala svoje podujatia a činnosť prostredníctvom propagačných letákov a plagátov v priestoroch knižnice a na frekventovaných miestach v meste, pravidelne uverejňovala informácie o novinkách a podujatiach na webovej stránke knižnice a na sociálnej sieti Facebook, na odborných webových stránkach pre knižnice (Infolib, Do knižnice) a na weboch mesta Pezinok a Pezinskej televízie. Osvedčilo sa vytvorenie osobitnej FB stránky pre cyklus podujatí Literatúra v Radnici, tento informačný kanál počas polroka zvýšil návštevnosť podujatí. Oddelenie pre deti a mládež systematicky pracovalo s propagáciou na FB stránke, čo sa odrazilo na jej sledovanosti aj návštevnosti oddelenia. Príspevky o pripravovaných a realizovaných podujatiach, o činnosti, plánoch a víziách knižnice boli publikované v regionálnych periodikách a médiách a v odbornej tlači. Pre webovú stránku pezinskej televízie mesačne pripravujú krátke informácie o aktuálne jubilujúcich regionálnych osobnostiach a knižných novinkách.

Sprievodné podujatia

Počas roka sa knižnica zamerala najmä na podujatia podporujúce čítanie a propagujúce literatúru. Zorganizovala stretnutia, besedy a čítania so známymi detskými spisovateľmi ako aj so spisovateľmi pre dospelých, so zameraním najmä na autorov pôsobiacich v Bratislavskom regióne. Knižnica zrealizovala aj druhý ročník podujatia medzinárodný festival poézie **FELIBER POETRY** predstavil tvorbu špičkových slovenských poetov a poetiek a diela osobností poézie autorov krajín V4. Hostami boli Michal Habaj, Ján Buzássy, Valerij Kupka, Eva Tomkuliaková, Agda Bavi Pain, Erik Groch, Peter Šulej, Rudolf Dobiáš, Juliana Sokol, Peter Cibo, Mária Ferencuhová. Zo zahraničia prišli Petr Borkovec, Marek Šindelka, Petr Maděra (ČR), Erdős Virág (Maďarsko), Marcin Senddecki, Zbigniew Machej (Poľsko). Špeciálnym hosťom bol Jáchym Topol s výstavou fotografií Filipa Topola. Sprievodnými podujatiami bola recitačná súťaž pre deti Maľovaná abeceda, recitácia s pozvánkou na festival na verejných priestoroch, podujatie pre stredné školy Básnici a vzbúrenci – autorské čítania a diskusie so študentmi pezinského a modranského gymnázia, výstavy fotografií Lucie Gardin a Filipa Topola, výstava venovaná básnikom Jozefovi Mihalkovičovi a Lýdii Vadkerti Gavorníkovej a výtvarný workshop pre študentov. Hudobní hostia boli Peter Tarkay, Budoár staré dámy, Stroon a skupina Sto múch. Podujatia prepojili slovesné umenie s umením výtvarným a hudobným.

Knižnica sa zapojila do viacerých národných aj medzinárodných kampaní a podujatí: **Týždeň slovenských knižníc**, **Noc s Andersenom** – medzinárodné podujatie na podporu detského čítania, **Celé Slovensko číta deťom** – celoslovenský projekt propagujúci hlasné čítanie ako prostriedok prehlbovania vzťahu detí a dospelých. V rámci **Literárnych utorkov** besedovala kulturologička Monika Kapráliková, Katarína Hýlllová, Sylvia Hrdličková a MUDr. Bukovský, v rámci podujatia **Pozrime sa do prírody** odznelo množstvo podnetných prednášok a diskusií. Pokračoval aj úspešný mesačný cyklus **Literatúra v Radnici** v priestoroch historickej radnice v Pezinku. Hostami boli historička Tünde Lengyelová, doc. MUDr. Pavol Černák PhD, spisovateľ, kazateľ a výtvarník Daniel Pastirčák, novinárka, spisovateľka Ľuba Lesná, vydavatelia Filip Ostrowski a Juraj Koudela, Matúš Vallo, Daniel Majling, na tému Stopy dávnej minulosti debatoval Pavel Dvořák, o slovenskej fantasy literatúre prišiel pohovoriť spisovateľ Juraj Červenák, vianočné zvyky a tradície predstavila etnologička PhDr. Katarína Nádaská.

Pre detských návštevníkov knižnica pripravila cykly pravidelných podujatí **Kým školský zvonček zazvoní**, **Popoludnia s rozprávkou** orientované pre deti školských klubov a ich stretnutia s literatúrou, **Hodiny informačnej výchovy**, **Čítanie je IN** - neformálne besedy pre žiakov ZŠ o knižkách, ktoré si žiaci na hodine slovenčiny alebo v školskom klube prečítajú.

Pre seniorov pokračoval cyklus **tréningov pamäti a koncentrácie**, bolo zrealizovaných 14 tréningov pamäti pre seniorov v 2 cykloch. Trénerka pamäti priniesla nové techniky precvičovania pamäti a koncentrácie.

Využívanie externých zdrojov

V roku 2018 získala knižnica prostredníctvom projektov celkom 20.800,- EUR z Fondu na podporu umenia: Na projekt Zariadenie novej pobočky získali 5.000,- EUR, na projekt Čítanie je IN na nákup knižničného fondu získali 13.500,- EUR, na projekt Čítajme získali 2.300,- EUR. Mesto Pezinok podporilo činnosť knižnice sumou 700,- EUR na vzdelávacie a literárne podujatia detí a dospelých čitateľov a návštevníkov a Slovenská asociácia knižníc podporila projekt Stratené knihy sumou 150,- EUR.

Záver

Počet výpožičiek v r. 2018 bol 147 023. Medziročne vzrástol počet výpožičiek, predovšetkým výpožičiek detskej literatúry. V nových priestoroch sa otvorila po 2 rokoch pobočka v miestnej časti Cajla, ktorá za polročné fungovanie získala 131 nových čitateľov a 2142 výpožičiek. Pobočku navštevujú aj čitatelia registrovaní v centrálnej knižnici. **Stúpa počet titulov vypožičaných prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) iným knižniciam, čo potvrdzuje, že doplňovanie a zloženie knižničného fondu je kvalitné. Okrem hlavnej činnosti pripravila knižnica celkom 389 sprievodných podujatí pre deti i dospelých. Svojou činnosťou a aktivitami, no najmä progresívnym prístupom a uplatňovaním inovatívnych postupov a metód sa MKP radí medzi popredné pracoviská v celoslovenskom kontexte.**

Tabuľka č. 9: Malokarpatská knižnica Pezinok, porovnanie roky 2016-2018

Porovnávací tabuľka	2016	2017	2018	Rozdiel+/-
Počet registrovaných používateľov	3 531	3 278	3 685	+ 407
Deti do 15 rokov	1 529	1376	1 734	+ 358
Počet návštevníkov	44 995	43 810	42 930	- 880
Počet výpožičiek	146 238	145 213	147 023	+ 1 705
MVS od iných	442	335	287	- 39
iným	317	332	234	- 98
Podujatia	441	453	389	- 65
Návštevníci podujatí	9 878	9 481	8 725	- 556
Ødenná návštevnosť	179,98	177,36	179	+ 2
Ø denná výpožička	584,95	587,01	613	+ 26

Tabuľka č. 10: Malokarpatská knižnica Pezinok, porovnanie roky 2014 - 2018

Rok	Čerpanie rozpočtu k 31. 12. z BSK v €	Počet pracovníkov	Počet výpožičiek	Počet knižných prírastkov
2014	265 131,00	17	155 664	5 101
2015	268 930,00	17	150 976	3 981
2016	282 736,00	18	146 238	4 166
2017	337 307,00	18	145 213	3 977
2018	350 159,00	17	147 023	4 415

ZÁVER

Inštitucionálna kultúrna infraštruktúra v Bratislavskom kraji je daná historicky. Kultúrne zariadenia prešli do zriaďovateľskej pôsobnosti BSK delimitáciu z Krajského úradu pri vzniku VÚC v r. 2002. Zloženie, počet a formy kultúrnych zariadení nie sú teda výstupom žiadnej koncepcie, či stratégie. To vysvetľuje aj tú skutočnosť, že BSK nezriaďuje žiadnu galériu.

Napriek tomu Kultúrne zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK v maximálnej možnej miere svojimi službami saturujú celé územie kraja, pričom si aj v roku 2018 udržali svoj odborný a profesionálny status. V súlade so Stratégiou rozvoja kultúry v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2015 – 2020, schválenou Zastupiteľstvom Bratislavského samosprávneho kraja uznesením č. 46/2015 zo dňa 26.06.2015 pripravuje Odbor cestovného ruchu a kultúry BSK ako príslušný gesčný odbor každý rok Správu o činnosti kultúrnych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja.